CBAM 2026+

Šta srpski proizvođači CBAM proizvoda treba da znaju

09:45–10:15 | 13. oktobar 2026.

Privredna komora Srbije · Beograd

Definitivni režim · razmena podataka · verifikacija

Status informacija: 17. september 2026.

Agenda

1. CBAM od 2026. godine: odgovornosti i poslovne implikacije
2. Zahtevi i razmena podataka sa klijentima iz Evropske unije
3. Stvarne emisije, podrazumevane vrednosti i praćenje
4. Zahtevi za verifikaciju i ključni rokovi
5. Očekivanja klijenata i ključni zaključci

CBAM 2026 je promenio tok poslovnih razgovora

1. januar 2026.

CBAM je prešao sa kvartalnog izveštavanja na godišnji sistem usklađenosti i plaćanja

Proizvođač ne predaje sertifikate, ali njegovi podaci određuju izloženost klijenta.

Šta se menja za klijenta iz EU?

- Autorizacija kada se prekorači godišnji prag od 50 tona
- Godišnja deklaracija o uvezenim količinama i ugrađenim emisijama
- Kupovina i predaja CBAM sertifikata
- Verifikovani podaci dobavljača kada se koriste stvarne emisije

PRVI ZVANIČNI ROK

30. septembar 2027.

Deklaracija i predaja sertifikata za 2026. godinu

Uredba (EU) 2023/956 sa izmenama i dopunama Uredbe (EU) 2025/2083

Uloge u konačnom lancu CBAM-a

01

Proizvođač iz Srbije

Prati, obračunava i izveštava o podacima o instalaciji.

02

Uvoznik iz EU

Zadužen je za uvoz i praćenje praga

03

Ovlašćeni deklarant

Podnosi deklaraciju i predaje sertifikate

04

CBAM verifikator

Pruža razumno uverenje o stvarnim emisijama

05

NAB[1] i nadležni organ

Akreditacija verifikatora i nadzor nad usaglašenošću

Komercijalna realnost

Pravna odgovornost je na deklarantu iz EU. Teret u vezi sa informacijama počinje u srpskoj instalaciji i proteže se na svakog dobavljača prekursora.

[1]NAB = Nacionalno akreditaciono telo
Uredba (EU) 2023/956, članovi 5–10, 18 i 22

Ruta podataka od Srbije do EU deklaracije

1 MONITORING
Instalacija, goriva, materijali, električna energija, toplota i output

2 OBRAČUN
Ugrađene emisije prema proizvodnom procesu i CN kodu

3 VERIFIKACIJA
Akreditovani verifikator izdaje izveštaj o verifikaciji

4 DELJENJE
Registar ili šablon opštih izveštaja operatera

5 DEKLARACIJA
Deklarant iz EU koristi podatke u godišnjoj CBAM deklaraciji

Preporučena ruta

Registrujte instalaciju na O3CI[1] portalu. Otpremite jednom, verifikujte i podelite kontrolisane zbirne podatke sa više deklaranata.

Alternativna ruta

Direktno razmenite šablon izveštaja operatera. Isplanirajte bezbedan prenos i upravljajte svakim klijentom zasebno.

[1]O3CI = Operateri postrojenja iz trećih zemalja
EU smernice br. 2 za operatere van EU, str. 5–6 i 14–15

Paket podataka za godišnje izveštavanje

OSNOVNI PODACI

- Operater, instalacija i izveštajni period
- CN[1] kod, proces proizvodnje, ruta i nivo aktivnosti
- Specifične direktne i primenljive indirektne ugrađene emisije
- Količine prekursora, poreklo, period izveštavanja i verifikovani intenzitet
- Ugrađena besplatna alokacija i efektivno plaćena cena ugljenika (porez na GHG 4€/tCO2e u Srbiji)
- Parametri specifični za sektor kao što su sadržaj klinkera ili azota

SKUP DOKAZA

- Plan monitoringa dostupan na engleskom
- Izveštaj i sažetak o emisijama operatera
- Izveštaj o pozitivnoj verifikaciji stvarnih vrednosti
- Evidencija brojila, kalibracije, laboratorije i zaliha
- Evidencija o električnoj i toplotnoj energiji, uključujući podatke iz PPA2 ili pametnih brojila kada je to relevantno
- Verifikovani izveštaji o kupljenim prekursorima za koje se navode stvarne vrednosti

Koristite obavezni opšti šablon izveštaja operatera za stvarne podatke. Usaglasite kalendar isporuke i pravila o poverljivosti sa svakim klijentom.

[1]CN = Kombinovana nomenklatura
[2]PPA = Ugovor o kupoprodaji električne energije
Sprovedbena uredba Komisije (EU) 2025/2547; Smernice EU br. 2

Stvarne emisije i podrazumevane vrednosti

STVARNE EMISIJE

Primarni podaci specifični za instalaciju

- Potreban je usklađen plan monitoringa i godišnji izveštaj operatera
- Potrebna je verifikacija od strane akreditovanog CBAM verifikatora
- Može ispoljiti niži intenzitet od primenjivog podrazumevanog.
- Podržava zahtev za stvarno plaćenu cenu ugljenika, sa zasebnim dokazima

PODRAZUMEVANE VREDNOSTI

Vrednosti koje je utvrdila Komisija prema zemlji i CN kodu

- Dostupno bez provere stvarnih emisija proizvođača
- Koristi konzervativne marže i može povećati izloženost kupca CBAM-u.
- Obezbedite alternativno rešenje kada su podaci ili verifikacija nepotpuni
- I dalje može biti niža od stvarne vrednosti instalacija sa visokim nivoom emisija

Nemojte mešati podrazumevane emisije sa CBAM referentnim vrednostima

Podrazumevana procena emisija ugrađenih emisija. Referentne vrednosti se koriste za izračunavanje prilagođavanja besplatne dodele emisionih jedinica koja pripada deklarantu iz EU.

Sprovedbene Uredbe (EU) 2025/2621 i 2025/2620; ispravljene podrazumevane vrednosti : (EU) 2026/1740

Šta sve spada u ugrađene emisije

DIREKTNO

Emisije iz goriva i procesne emisije unutar proizvodnog procesa

+

INDIREKTNO

Indirektne emisije kada obim sektora to zahteva (npr. električna energija)

+

PREKURSORI

Ugrađene emisije CBAM proizvoda koje se koriste kao input

+

ALOKACIJA

Output, toplota i podaci o proizvodnji koji se koriste za atribuciju emisija

Provera sistemskih granica

CBAM prati logiku EU ETS-a. Može se razlikovati od ugljeničnog otiska proizvoda. Primenite ispravnu funkcionalnu jedinicu, proizvodnu rutu i sektorsko pravilo.

Obaveza u pogledu sertifikata se potom usklađuje sa besplatnom dodelom i, gde je primenjivo, sa cenom ugljenika plaćenom u zemlji porekla proizvodnje.

Provedbena uredba Komisije (EU) 2025/2547 i sektorske smernice

Plan monitoringa je okosnica revizije

1	GRANICE	Instalacija, proizvodni procesi, tokovi izvora emisija, lanac snabdevanja prekursorima i fukcionalne jedinice
2	METODE	Merači, analize i metode procene
3	PROTOK PODATAKA	Vlasnici procesa, sistemi, proračuni i čuvanje dokaza
4	KONTROLE	Procena rizika, provere, kalibracija i pregled
5	GODIŠNJI OBRAČUN	Izveštaj o nivoima aktivnosti, atribuciji i operaterima

Za verifikaciju je potrebna verzija na engleskom jeziku

Sprovedbena uredba (EU) 2025/2547, Aneks II; EU smernice br. 2, str. 6–14

Zahtevi za verifikaciju stvarnih podataka

Zaključak verifikatora

Razumno uveravanje da izveštaj operatera ne sadrži materijalno značajne pogrešne iskaze i da je u skladu sa regulatornim zahtevima

Minimalni uslovi verifikatora

- Važeća CBAM akreditacija u trenutku izdavanja izveštaja
- Obim akreditacije pokriva relevantnu industrijsku aktivnost
- Nezavisnost, nepristrasnost i dokumentovana kompetentnost

Šta pokriva postupak verifikacije

- Analiza rizika i procena materijalnosti
- Doslednost plana monitoringa i verifikacija kontrola
- Usaglašavanje i verifikacija dokaza
- Izveštaji o kontroli nabavljenih prekursora
- Terenska poseta u skladu sa propisanim pravilima
- Verifikacija ispravki na osnovu nalaza pre izrade konačnog izveštaja

Uključite verifikatora tokom izveštajne godine kako biste smanjili zagušenja na kraju godine.

Sprovedbena uredba (EU) 2025/2546; Delegirana uredba (EU) 2025/2551

Ključni datum za uvoz u 2026. godini

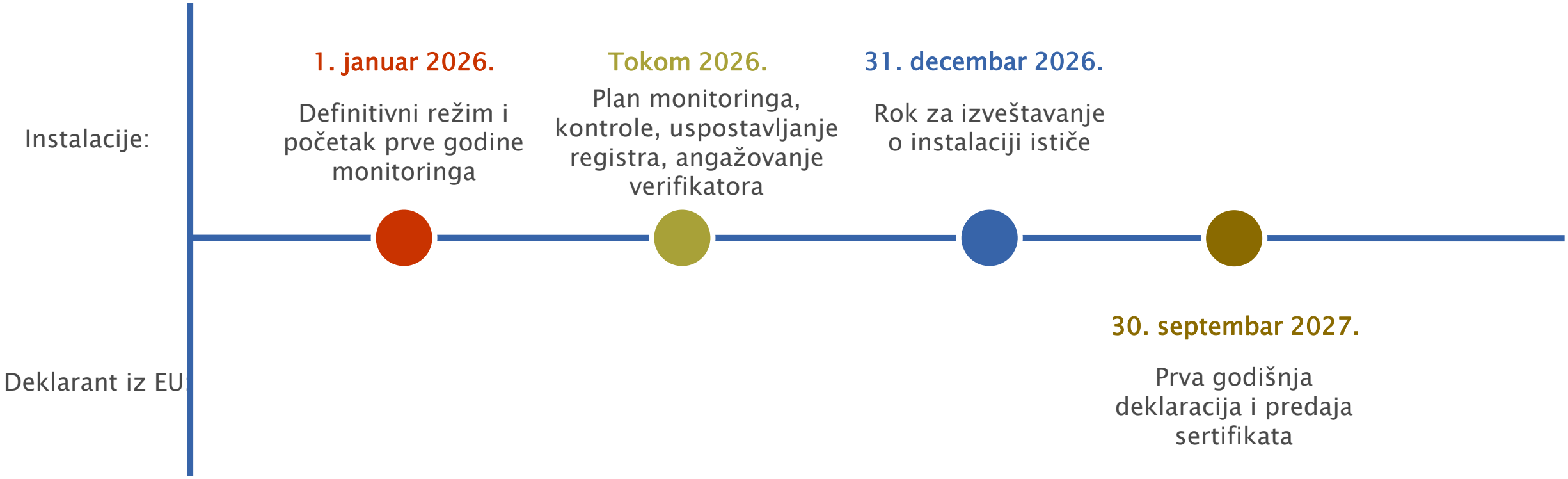

Rokovi klijenata će često biti raniji od zakonskih rokova. Uračunajte vreme za ispravke, proveru i bezbednu razmenu podataka.

Uredba (EU) 2023/956, članovi 6 i 22; Smernice EU br. 2

Ono što će klijenti iz EU sve više zahtevati

01 Mapiranje proizvoda

Stabilni CN kodovi, rute proizvodnje i podaci o fabrici porekla

02 Kalendar podataka

Privremeni podaci tokom godine i verifikovani konačni podaci nakon zatvaranja

03 Revizorski trag

Izvorna evidencija, obračuni, kontrole i dokazi o rešavanju problema

04 Transparentnost prekursora

Podaci specifični za dobavljača ili dokumentovana podrazumevana alternativna vrednost

05 Kontrole poverljivosti

Jasno definisan pristup, deljenje registra bezbedan prenos dokumenata

06 Kontekst učinka

Razlozi za međugodišnje promene i kredibilna putanja emisija

Komercijalni zaključak na osnovu lanca usklađenosti i smernica Evropske komisije za operatere

Smernice EU br. 2 Sprovedbena uredba Komisije (EU) 2025/2547

Tri ključna zaključka

01 Vaši podaci određuju CBAM obavezu klijenta

EU klijent je odgovoran za deklaraciju. Srpski proizvođač obezbeđuje većinu dokaza.

02 Stvarne vrednosti zahtevaju proverljiv sistem

Monitoring, kontrole, dokazi o prekursorima i verifikacija određuju da li klijenti mogu da ih koriste.

03 Podaci za 2026. godinu su već dostupni

Prvi zakonski rok je 30. septembar 2027. godine, ali rokovi izvršenja za klijente i verifikatore su već počeli.

Status informacija: 17. septembar 2026.

Kontaktirajte me radi razmene dodatnih informacija o CBAM-u!

Christopher Kapaun
Tel: +49 152 01831768
Mail: Christopher.Kapaun@verico.eu